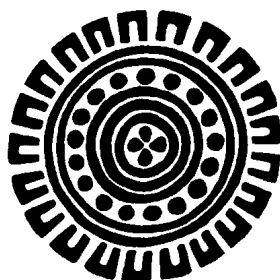

La Missió de la Biblioteca Pública a la Societat de la Informació

Josep Vives i Gràcia

Ponència presentada a les V Jornades Catalanes de Documentació

De la mà dels avenços de la informàtica i de les telecomunicacions, el nostre món es comença a organitzar al voltant de l'anomenada "societat de la informació". No és la pretensió d'aquest article realitzar-ne una anàlisi social, però sí introduir un seguit de reflexions que des de la nostra òptica considerem necessàries per a tots els professionals de la informació.

La importància del valor que la informació té avui dia a la nostra societat, ens obliga a reflexionar sobre quin ha de ser el nou paper de les nostres biblioteques, centres de documentació i arxius. Donada, però la impossibilitat d'un estudi global del sector en només unes poques pàgines, les nostres consideracions se centraran en les biblioteques públiques, o el que és el mateix, el primer punt -teòricament- on el ciutadà es dirigeix a informar-se.

Sembla, a més a més, urgent que des de les biblioteques es comenci a reflexionar sobre aquestes qüestions si observem el fet que en els debats que existeixen al voltant de les noves tecnologies de la informació, Internet, informació, etc., sempre trobem a faltar la paraula biblioteca.

1. El canvis socials produïts per la introducció de la tècnica

Tant si ens considerem tecnòfils o tecnòfobs, hem de reconèixer que la irrupció de la tècnica en la societat modifica l'entorn en la qual es desenvolupa. La nostra manera de treballar, de pensar o

de conèixer, en definitiva, la nostra visió del món, es crea a partir de l'entorn on ens movem. Les millores tècniques introdueixen nous imaginaris socials que s'incorporen immediatament al nostre bagatge cultural. Aquests nous imaginaris creen al mateix temps unes noves necessitats que volem satisfer.

La tècnica altera substancialment la societat en la qual es desenvolupa. Emprem aquí el terme "substancial" en el seu sentit més fort, canvia la societat per dins i la redefineix a partir d'ella. La tecnologia no s'insereix en allò que existia convivint-hi, sinó que com un pal de paller, serveix de columna a partir de la qual es reorganitza una nova societat.

Després de la invenció de la màquina de vapor per Watt, Anglaterra no era "Anglaterra + la màquina de vapor" sinó que naixé una nova Anglaterra, la de l'Imperi Britànic, amb uns nous ideals i unes noves inquietuds.

L'home és capaç de modificar la natura gràcies a la tècnica, però com que és dins d'ella que vivim i ens relacionem amb els altres, modificant la natura ens modifiquem a nosaltres mateixos. Podem percebre aquesta modificació a través del nostre llenguatge. La contrucció mental de la nostra realitat l'expressem a través del llenguatge. Si analitzem detingudament el sentit que donem a les paraules que emprem, ens adonarem que termes com "cultura", "Déu", "llibertat", "informació", "veritat".. "poder", han estat modificats substancialment i redefinits a partir del progrés de la tècnica.

Un d'aquests termes que ha modificat el seu sentit al llarg de la història és el de la paraula poder. D'aquest terme, Luis Racionero ⁽¹⁾ ens ofereix una atractiva interpretació de la seva evolució:

- A l'antiguitat, el poder venia representat per l'acumulació de grat. És conegut allò de què quan Egipte tenia mala collita, Roma passava fam. Un mal any agrícola podia fer caure l'emperador.

- A l'edat mitjana, el feudalisme basava el seu sistema polític i econòmic en la possessió de la terra. Era senyor i gaudia de drets qui tenia la terra, no el qui tenia només diners.

- La burgesia, fa la revolució, i instaura una altra mena de poder, el poder econòmic, el del capital. El lliure canvi instaura un nou model basat en l'acumulació, no ja de gra ni de terra, sinó de diners.

El blat, la terra, els diners... I ara? Podríem preguntar-nos què és allò que actualment dóna poder a qui ho controla? què pot més que fins i tot els diners?, no és molt difícil d'intuir, la informació. La informació ha esdevingut, gràcies a les NTI, un factor de poder, més poderós -perdoneu-nos la redundància- que fins i tot els diners. Com es pot comprovar diàriament, allò que val una moneda nacional, allò que val una empresa, no és sinó allò que pensen els altres que val. Aquesta opinió que l'altre es fa, es basa en la informació de què disposa.

L'estira i arronsa entre el govern central i els governs autonòmics per a la possessió de la titularitat de la xarxa de cablejat -la llei del cable- no és sinó una mostra d'una lluita per al domini de la informació. Qui tingui les xarxes, podrà decidir allò que hi circuli per elles (i el que potser és més important, decidir què és allò que no ha de passar). En els propers anys, mantenir la supervisió de les comunicacions, i en conseqüència de la informació, serà tan important com avui dia tenir els mecanismes de regulació de l'economia d'un estat.

Podem preguntar-nos que té a veure tot això amb els professionals de la informació i els nostres centres. Què hi tenim a veure amb el poder de la informació? ens veiem afectats per la importància del seu valor?.

2. La biblioteca pública i la societat democràtica

Allò que avui dia és la biblioteca pública, és el resultat d'una evolució històrica molt antiga, que arrenca amb la descoberta de l'escriptura. No existeix un model "a priori" de biblioteca pública ideal, i molt menys un model idea inamovible. La biblioteca pública ha anat evolucionant, bé o malament, a mesura que ho feia la societat que la creava. L'estructura bibliotecària resultant ha estat més o menys a prop del ciutadà en funció

del seu grau de “democratització”. Així, la relació entre democràcia i accés al coneixement és directament proporcional: quant més exercici democràtic ha existit, més ràpidament s’han desenvolupat les biblioteques.

Del concepte de democràcia tots en coneixem la definició, els grecs en deien “*démokratia*” (“*demos*”, poble; “*kratos*”, govern). Tot i ser un concepte clar i acceptat per tothom, cal considerar que la democràcia és un exercici pràctic, no teòric, la democràcia l’exerceix el ciutadà dia a dia. Cal considerar les condicions de possibilitat que permeten dur-la a la pràctica.

La clau de la democràcia rau en allò que s’anomena la “sobirania popular”. El pensador alemany Jürgen Habermas ens descriu la seva concepció de “sobirania” en els següents termes: “Per a ells [es refereix a Rousseau i Kant] sobirania popular significa més aviat la transformació del poder en autolegislatió. En el lloc d’un pacte històric, del pacte de domini, apareix aquí el contracte social com a un model abstracte per a la forma i manera de constitució d’un poder que només es legitima com a execució d’una autolegislatió democràtica” ⁽²⁾.

La sobirania a la qual es refereix Habermas s’expressa mitjançant l’autolegislatió, l’autogovern. Aquesta maduresa d’edat de l’home que implica l’autogovern, es desenvolupa a partir del fer i del decidir. L’home, per tal de realitzar-se, ha de poder actuar. La informació és l’aliment que nodreix la intel·ligència humana, gràcies a la qual tots nosaltres podem pensar i escollir i, en definitiva, actuar.

La ciutadania no és només un estat que s’adquireix, sinó un dret que s’exerceix cada dia a les nostres vides. Amb l’acció, guiada per la elecció, l’home actua com ciutadà de dret que és. Naturalment el govern d’un estat nació és el responsable primer i últim, en nom de tots, de facilitar que cadascun dels ciutadans, tots -no els màxims possible-, puguin realitzar-se com a homes en democràcia.

Sandra Braman, del Institute of Communications Research (Illinois) defineix el terme “potencial democràtic” en una societat. Aquest concepte “és la capacitat dels ciutadans per participar, eficaç-

ment i amb coneixement, en els processos constitutius socials per a l’exercici del poder” ⁽³⁾.

El monopoli del coneixement i de la informació han estat els mecanismes habituals emprats per els qui ostenten el poder per tal de poder retallar l’exercici del potencial democràtic. El control d’aquests elements -el saber i la seva difusió- resulten sovint més útils que tot un exèrcit de policies ben armats.

Els Estats Units, capdavanters en llibertats polítiques -si més no teòriques-, el 1731 ja havien creat a Filadèlfia la primera biblioteca pública. Al nostre continent augmentava progressivament la creació de biblioteques públiques al mateix temps que avançava la instauració de les llibertats polítiques (desamortització de Mendizabal, revolució liberal, etc.). El poble deixava ser el poble per esdevenir la ciutadania.

3. Les biblioteques populars a Catalunya

A Catalunya, la creació de les primeres biblioteques populars a començaments del segle XX, no és el resultat d’una “inspiració messiànica” ni d’un caprici gratuït dels seus governants. La Mancomunitat de Catalunya, a través del seu primer president, Prat de la Riba, dissenyà a començaments de segle una estratègia global de “recuperació nacional” a través d’un ambiciós conjunt de realitzacions: la creació d’escoles professionals, l’Institut d’Estudis Catalans, la Biblioteca de Catalunya, el Museu d’Art de Catalunya i naturalment, les biblioteques populars.

La creació d’aquestes biblioteques no foren una acció aïllada de la Mancomunitat, sinó que s’emmarca en l’ideal de l’època: l’assoliment del progrés industrial mitjançant el desenvolupament cultural dels seus ciutadans. Si bé Catalunya havia prosperat econòmicament gràcies a la indústria, faltava dotar al país d’infraestructures culturals, l’alt cost dels llibres i la manca d’estudis primaris de gran part de la població, conduïen a la creació de les biblioteques populars.

De la funció de 1915 a la disfunció de 1995

Les línies anteriors no tenien altra finalitat que la de intentar explicar la creació de biblioteques des d'un punt de vista d'estratègia política, com una "opció de futur" com diríem actualment. La societat que va inspirar la biblioteca popular popular de la Mancomunitat és totalment diferent a la de la societat actual. Podem imaginar que s'ha produït una disfunció entre allò que és el nostre model de biblioteca pública i les necessitats de la societat a la que servim.

Ningú se sorprendrà si afirmen que dins de l'estratègia global d'acció política, actualment les biblioteques no semblen ser una prioritat, a diferència de, per exemple, la construcció de carreteres, la millora de la xarxa sanitària o la formació ocupacional. Des de la nostra professió, ens lamentem sovint del poc interès -poca sensibilitat, si preferiu- que semblen mostrar els nostres polítics per la situació bibliotecària del nostre país, i, amb certa nostàlgia invoquem el nom de la Mancomunitat o dels països nòrdics per tal de buscar un model a imitar. Sembla que quelcom ha canviat al nostre voltant, ja no n'hi ha prou amb invocar la paraula "cultura" per a que la societat reclami més biblioteques.

Què és allò que ha canviat des de 1915?

Potser caldria posar-nos en la pell del polític i entendre que és allò que el porta a actuar. Els polítics, bàsicament volen ésser votats. Això és certament una obvietat, però és segurament una de les clau que hem d'entendre a l'hora de negociar els recursos assignats als nostres centres. Com tothom ja sap -ens ho recorden constantment-, els pressupostos públics no són pous sense fons i, per destinar-los a la contrucció d'una biblioteca en lloc de per exemple, a la renovació dels automòbils de la policia local, cal donar arguments de rentabilitat social als dirigents públics. Els nostres arguments l'han de convèncer que la inversió en nosaltres és la millor.

Per tal de dotar-nos d'arguments vàlids, no per a nosaltres, sinó per al polític, cal conèixer amb profunditat quina és la societat que ens envolta.

Arribats a l'era dels ordinadors, caldria preguntar-nos, quina és la societat a la qual hem de ser-

vir i quina són les seves necessitats. La societat de la informació no és la societat industrial de començaments de segle. Avui dia un llibre es pot comprar per menys diners del que costa anar a sopar i tots els nostres ciutadans reben una bona educació comparable a la majoria de països occidentals.

La societat actual, ha cobert per ella sola gran part de les mancances que la societat industrial de la Catalunya de començaments de segle patia. En conseqüència el model de la biblioteca actual no pot romandre fidel a la idea clàssica de la biblioteca "popular".

No es tracta d'oferir els mateixos serveis que abans però ara de forma automatitzada. Les noves tecnologies de la informació no canvien només "com fem allò que fem", sinó que modifiquen "allò que fem" i "per a qui ho fem". No serveix de gaire conèixer, gràcies als catàlegs automatitzats, que tenen a les altres biblioteques, si després l'usuari no podrà accedir al document a causa del "reglament" d'aquell centre. No es tracta de tenir "fons documentals + sistemes informàtics" sinó que l'endisament de les tecnologies de la informació ens obligaran a "inventar" una altra idea de biblioteca.

Les biblioteques fa temps que han introduït la informàtica a la seva gestió, però els canvis que s'han derivat fins ara han estat de millora del servei que ja s'hi donava -el préstec interbibliotecari també es pot fer mitjanant el telèfon o la carta !-. La concepció de la biblioteca pública actual sembla encara dependre massa del concepte de lectura i de dinamització cultural.

4. L'impacte de les actuals biblioteques en la nostra societat

La baixa incidència que avui dia tenen les nostres biblioteques en la vida de cadascun del ciutadans es fa difícil d'explicar si no és per la disfunció que esmentàvem abans. No hi ha una correlació entre les necessitats dels usuaris i els serveis que nosaltres els oferim. Podria ser que molts ciuta-

dans no coneguin els serveis que la biblioteca els pot oferir, ara bé, si no el coneixen és perquè segurament no els necessiten. Més d'un ciutadà de Barcelona coneix abans l'existència del servei d'informació municipal 010, que els serveis que ve prestant la seva biblioteca fa més de 50 anys.

Podem constatar que l'índex de visita a les nostres biblioteques és molt baix. Gran part -la majoria- de la població de l'estat espanyol no necessita posar els peus a una biblioteca per cobrir les seves necessitats informatives.

Segons una enquesta del Ministeri de Cultura ⁽⁴⁾ realitzada el 1990 sobre una base de 15.000 enquestats -base molt àmplia per a una enquesta-, utilitza els serveis d'una biblioteca només un 11'2% dels majors de 18 anys -això és, 3.388.000 usuaris-. Una senzilla resta ens mostra que el 88'8% dels enquestats no ens utilitzen, sobre el conjunt de ciutadans espanyols majors de 18 anys això serien 30.000.000 de no-usuaris.

De la part d'usuaris reals, ens diu l'enquesta que, el 75% realitzen "la práctica de utilizarlas como sala de lectura de los libros propios -en general, para estudiar-...".

Pel que respecta al préstec, i segons la mateixa enquesta, el 10'3% dels entrevistats s'emporta algun llibre. Això, si ho extrapolen al conjunt de la societat ens dona 3.119.000 persones.

Una altra enquesta, la del CIRES (Centro de Investigaciones sobre la realidad social), realitzada l'abril de 1994 ⁽⁵⁾ ens diu que el 79% de la població no ha fet mai ús de la biblioteca. Dels qui hi van, menys de la meitat fan ús del servei de préstec.

Sembla necessari, doncs, examinar les causes del perquè les biblioteques actuals tenen tant poc impacte en la nostra societat. Com que sembla que el nostre referent és la promoció de la lectura pública, analitzem aquest hàbit.

L'hàbit de lectura

Existeix el mite d'afirmar que a Espanya no es llegeix molt. No entrarem ara a qüestionar la veracitat d'aquesta informació, només direm que segons l'enquesta del CIRES, un 49% dels

enquestats han llegit algun llibre. Paral·lelament, l'enquesta del Ministerio de Cultura és més detallada: el 56% de la població (major de 18 anys) dedica algun temps a la lectura, dels quals:

- ho fa esporàdicament el 13'6%
- llegeix habitualment el 24'4%
- diàriament llegeix el 18'1%

Si creuem les dades de l'enquesta d'afluència a la biblioteca i les de lectura, comprovarem que hi ha persones que sí llegeixen i que no utilitzen la biblioteca (un 56% llegeix alguna vegada i només un 11'2% va a la biblioteca). Es pot fer una prova més casolana preguntant als altres treballadors de la vostra institució si llegeixen i si van a la biblioteca, o fixeu-vos què llegeixen les persones als transports públics i si semblen documents agafats en préstec d'una biblioteca.

Les raons semblen òbvies, el llibre és a l'abast de tothom i el seu preu no és un impediment per adquirir-lo.

Una altra de les suposades funcions "recomenades" de la biblioteca és la de donar suport a aquells sectors més febles de la població. Doncs bé, segons l'enquesta del CIRES la freqüència de visites a una biblioteca es major com més jove s'és, com major és l'estatus socioeconòmic familiar i major l'exposició cultural.

5. El futur

Fins ara s'ha analitzat que és allò que ha motivat la creació de biblioteques. Tot basant-nos en l'impacte dels nostres serveis en el conjunt de la societat, s'ha indicat la disfunció existent entre allò que oferim i allò que necessiten els ciutadans. Un cop que hem copsat el problema - adonar-se ja és començar a solventar-lo - tenim dos camins:

1. El del continuisme: es poden realitzar grans campanyes de lectura pública i aspirar a augmentar el nostre impacte del 10% al...20%?. De fet ja s'han realitzat a Catalunya campanyes d'aquest tipus. La del lema "Tenim un milió de llibres, són teus, agafa'ls" i una més recent, "L'aventura del llegir". Caldria analitzar si són la millor eina per augmentar el número d'usuaris:

identificar necessàriament “biblioteca” amb “lectura”, és el més necessari?

a) Amb aquesta identificació, qui no llueix (el 51% segons el CIRES i el 44% segons el MEC), ja no tindria cap interès en anar a la biblioteca. És cert que a la biblioteca es donen mes serveis que el préstec de llibres, però la imatge estereotipada que la majoria de ciutadans en té de la biblioteca pública és que allí hi ha (només) llibres. Amb aquest missatge (biblioteca = llibres) estem exclouent una part de la població, i val la pena insistir en el fet que és la meitat de població.

No encetarem ara un debat sobre el futur de la lectura pública, només esmentarem com sembla que ha evolucionat el concepte “cultura” en paraules del desaparegut professor Aranguren:

“La cultura inmediatamente anterior a la actual ha sido una cultura enormemente libresca, una cultura de bibliotecas y de hemerotecas, de uso del fichero (...) En cambio, gracias a esa verdadera renovación que significan las nuevas tecnologías electrónicas, informáticas y cibernéticas, estamos, por una parte recuperando el ver y el oír, es decir lo audiovisual, y por tanto, un tipo de concreción mucho más real, mucho más cercana a la realidad que la de la cultura impresa y la mediación y mediatización de los libros ⁽⁶⁾.

b) Per d'altra banda, les persones que llueixen no van necessàriament a la biblioteca, com demostra l'enquesta. Els oferim un servei que ja tenen cobert, donat que habitualment compren llibres.

Es possibler ampliar l'oferta documental a vídeos i discs compactes, però els arguments són els mateixos (la majoria ja en compren). A més a més aquests nous suports tenen un problema afegit, és un tipus de suport amb una “vida de préstec” molt més curta i necessiten una constant renovació que els pressupostos no sempre permetran seguir.

Explotant al màxim només el mercat cultural, quin és el màxim impacte al qual podem arribar?, el 15%?, el 20%. Les biblioteques públiques són pagades per tots els ciutadans i per tant ens hem d'exigir que la població que ens utilitzi sigui la màxima possible. Cal veure la necessitat

d'introduir-nos en nous mercats socials.

2. El segon camí al qual hem de poder aspirar és el del mercat de la informació .

Tothom estarà d'acord amb què la informació és un element que qualsevol ciutadà necessita actualment tenir al seu abast per tal de poder-se desenvolupar en l'actual social. Malauradament aquesta informació no arriba a tothom, (com si ho fa ja la cultura a través de les escoles). El futur de qualsevol empresa pot dependre del fet que s'assabenti a temps de la convocatòria d'un ajut públic, un estudiant que ha acabat els seus estudis necessita saber quines són les empreses del seu voltant a les quals es pot dirigir per trobar un lloc de treball. La manca d'informació crea en el ciutadà una indefensió enfront els altres que cal evitar des dels poders públics.

La majoria de serveis públics estan sensibilitzats per aquesta qüestió i es així que abunden cada dia més organismes la funció dels quals és proveir de dades puntuals: serveis d'informació municipal, d'orientació professional, etc. S'està creant una veritable xarxa de bolets informatius que posen a l'abast del ciutadà una gran quantitat de dades informatives. Si bé la decisió de crear aquests centres és molt positiva per al ciutadà, no ho és gens per a les biblioteques públiques. Aquests centres neixen normalment desvinculats de qualsevol biblioteca, essent ja massa freqüent el fet que en una mateixa localitat convisquin una biblioteca i un centre d'informació. Aquesta duplicitat de serveis no fa sinó que malmetre el ja escassos diners públics, a més a més de desorientar als ciutadans a l'hora de saber on s'han de dirigir per informar-se.

6. De la formació a la informació: la biblioteca informativa

Per tal de poder competir amb d'altres serveis en el proveïment d'informació, caldria modificar substancialment allò que considerem la nostra “missió natural”. Una comparació dels diferents manifestos de la Unesco sobre la definició de

biblioteca ens podem donar una idea del camí a seguir. El Manifest de 1972 considera la biblioteca com a “força viva imprescindible d'educació, de cultura i d'informació...”⁽⁷⁾. Observem que la informació és citada en tercer lloc. El Manifest de 1994, en canvi, posa l'accent en la informació: “La biblioteca pública és un centre local d'informació que facilita tot tipus de coneixement i informació als seus usuaris”⁽⁸⁾.

Caldria començar a eliminar les diferents “teques”(biblioteca, mediateca, fonoteca, etc.) que parcel·len la nostra activitat bàsica: rebre i difondre la informació. La biblioteca és, al mateix temps també un “programateca” (de “programes informàtics”), una fonoteca, una videoteca. Cal que les biblioteques esdevinguin informatoteques. Aquesta paraula malsonant, informatoteca -esperem que hom trobi una paraula més adientve a resumir allò al que pensem que haurà de transformar-se la nostra vella idea de biblioteca.

Reprenem l'argumentació del començament on es deia que per a que una democràcia pugui desenvolupar-se correctament, és necessari que no només els seus ciutadans estiguin formats, sinó també informats, igualitàriament informats. És responsabilitat de l'Estat el posar els mitjans necessaris per a garantir la igualtat en l'accés de la informació. Cal assegurar entre d'altres:

a) que la creació de la informació no estigui monopolitzada, o el que és el mateix, que cal un diversitat informativa. De la mateixa manera que tothom és conscient que el monopolis en el mitjans de comunicació no fan sinó distorsionar la realitat, un monopoli en la creació o distribució de la informació, especialment amb les bases de dades, pot posar en perill la varietat de la realitat que ens envolta.

b) que l'Estat, mitjançant les biblioteques públiques, garanteixi que la informació pugui arribar a tots els ciutadans de manera totalment gratuïta. Sabem que aquells que tenen més recursos són els millors informats i, en conseqüència. A partir de la diferència en la possessió de la informació es podria produir, no ja una diferència entre rics i pobres, sinó entre informats i no informats. Angel de la Cruz cita les paraules del nord-americà Les Brow, director d'una revista especialitza-

da en xarxes de comunicacions: “Es más fácil predecir una división de la sociedad norteamericana entre información rica e información pobre, porque esta división ya es una realidad. Los hijos de familias pobres apenas tienen acceso a la propiedad de ordenadores domésticos, y desde que los bancos de datos son un gran negocio, las bibliotecas que ahora ofrecen gratuitamente libros no lo harán con los sistemas de videotexto, porque habrá que pagar ese servicio. Puesto que la información es algo que hoy tenemos que comprar, la ideología de libre mercado favorece al rico y discrimina al pobre (...) Así, Detroit, que tiene un alto índice de parados y de población negra, no tendrá cable en este siglo. Ninguna gran compañía de cable se ha interesado en ofrecer este servicio”⁽⁹⁾.

Cal que preparem les nostres biblioteques per al salt de la informació. El disseny d'aquests centres haurà de considerar el següent:

a) L'estat, gratuïtament, a través de bases de dades pròpies i accessibles mitjançant les biblioteques, ha de posar a l'abast del ciutadà la totalitat dels serveis que ofereix a la ciutadania (ajuts, subvencions, etc.). No fa molt publicava un diari la poca informació que tenen les famílies nombroses sobre els avantatges que els ofereix la seva condició. Aquest fet produeix automàticament un perjudici a les famílies menys informades, les quals acostumen a ser les més necessitades. No és acceptable el pretext de què és el ciutadà qui ha d'esforçar-se en saber quin són els seus drets. La multitud kàfkaiana d'entitats públiques i organismes para-públics fa quasi impossible al ciutadà saber on a de recórrer. En aquest sentit els nostres polítics han de fer un esforç per a apropar les institucions a tots nosaltres i segurament el camí ideal és mitjançant la xarxa de biblioteques. La Comissió Europea, conscient d'aquesta necessitat, va incloure a l'Acta Final del Tractat de la Unió Europea una declaració relativa al dret d'accés a la informació en la qual es diu: “La Conferencia estima que la transparencia del proceso de decisión refuerza el carácter democrático de las Instituciones, así como la confianza del público en la Administración. La Conferencia recomienda, por consiguiente, que la Comisión presente al Consejo, a más tardar en 1993, un informe sobre medidas destinadas a mejorar el acceso público a la información de que dis-

ponen las Instituciones”⁽¹⁰⁾

b) Cal, igualment, fer un esforç per tal de filtrar la quantitat ingent d'informació repetida, de soroll informatiu, que avui dia es pateix. No només serem simples recol·lectors d'informació, sinó que també generarem nous productes. Aquests nous productes informatius tindran com a finalitat posar d'una manera senzilla tota la informació a l'abast del ciutadà.

c) Gràcies a la unió de la informàtica amb les comunicacions, la telemàtica, la biblioteca passarà a ser un intermediari, un node més de la xarxa informativa, allò que alguns autors han volgut anomenar la biblioteca sense parets⁽¹¹⁾. No tindran ja importància conceptes com local, ubicació del fons, etc.

Posar la informació a l'abast de tothom és un exercici de democràcia. La biblioteca pública recuperarà el lloc que li pertany a la societat si reorienta els seus esforços cap a la satisfacció de les noves necessitats de la societat ben informada.

Bibliografía

(1) RACIONERO, Luis. “La Informatización como paradigma cultural”, dins de *NUEVAS tecnologías en la vida cultural*. Madrid : Fundesco, 1985. Pàg. 123

(2) HABERMAS, Jürgen. *Ciudadanía política i identitat nacional*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona, 1993. (Actes Universitaris). Pàg. 65

(3) BRAMAN, Sandra. “The Autopoietic State: Communication and Democratic Potential in the net”, dins de *Journal of the American Society for Information Science*. 1994, 45(6) pàg. 358-368

(4) Equipamientos, prácticas y consumo culturales de los españoles. Madrid : Ministerio de Cultura, 1991. Pàg. 115 a 125. Pàg. 39 a 55.

(5) *La Cultura como consumo*. Madrid : CIRES, 1994

(6) LOPEZ ARANGUREN, José Luis. “El futuro de la cultura en la era tecnológica”, dins de *NUEVAS tecnologías en la vida cultural*. Madrid : Fundesco, 1985. Pàg. 357

(7) *Directrius per a biblioteques públiques*. Barcelona : Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 1987. Pàg. 57.

(8) *Manifest de la UNESCO de la Biblioteca Pública [cartell]*. Barcelona : Col·legi de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya : Departament de Cultura : Servei de Cultura, 1995.

(9) CRUZ BERMEJO, Angel de la. “Hombres y máquinas para una comunicación democrática”, dins de *NUEVAS tecnologías en la vida cultural*. Madrid : Fundesco, 1985. Pàg. 215

(10) UNIO EUROPEA. *Tratado de la Unión Europea*. Luxembourg : Oficina de Publicaciones de las Comunidades Europeas, 1992. Pàg. 229

(11) DELGADO ABAD, Josefina ; [et al.]. “Prospectiva bibliotecaria. Implantación de nuevas tecnologías y transformación sociocultural”, dins de *NUEVAS tecnologías en la vida cultural*. Madrid : Fundesco, 1985. Pàg. 189